

Rapport

Klacht

Verzoekers klagen erover dat het regionale politiekorps Midden en West Brabant tot het moment dat zij zich tot de Nationale ombudsman wendden, onvoldoende actie hebben ondernomen op de in april 2009 gedane aangifte van verkrachting en mishandeling van hun dochter. Daarnaast worden verzoekers onvoldoende op de hoogte gehouden van de voortgang van het onderzoek naar de aangifte.

Beoordeling

Algemeen

1. Op 15 april 2009 deed de dochter van verzoekers aangifte tegen H. van verkrachting en mishandeling bij Team Zeden op bureau B.
2. Verzoekers wendden zich op 16 juni 2009 tot de Nationale ombudsman. Zij klaagden erover dat het onderzoek naar de aangifte stillag en dat er door de politie niets werd gedaan met het door hen aangedragen bewijsmateriaal (bekend onder dossiernummer 2009.05611). De politie nam in de tussenliggende periode geen contact met verzoekers op, zodat zij niets over de voortgang wisten. Hun dochter werd nog steeds door H. lastig gevallen door bijvoorbeeld het sturen van bedreigingen per sms.
3. Een medewerkster van de Nationale ombudsman nam op 24 juni 2009 contact op met de contactpersoon bij het korps en legde de zaak voor. Hij gaf aan dat het de eigen verantwoordelijkheid van verzoekers is om de stand van zaken betreffende de aangifte na te gaan. Vervolgens nam de medewerkster contact op met de teamchef van bureau B. Hij was van mening dat verzoeker op het bureau informatie over de aangifte kon vragen.
4. Op 2 juli 2009 verzocht de Nationale ombudsman de korpsbeheerder, nu hij de spoedeisendheid van de klacht inzag (de verdachte H. viel volgens zeggen van verzoekers namelijk de dochter nog steeds lastig), aan te geven of en welke actie hij zou ondernemen met betrekking tot de aangifte van de dochter. Indien de reactie onvoldoende zou zijn of uitbleef zou de Nationale ombudsman een onderzoek naar de klacht openen.
5. De betrokken rechercheur Ho. belde de medewerkster van de Nationale ombudsman op 28 juli 2009. Hij verklaarde dat hij de dochter twee weken daarvoor had gesproken en haar had verteld dat de zaak binnen twee weken aan de beurt was. Hij vertelde dat er bij de districtsrecherche/Afdeling Zeden een capaciteitstekort is. Ook zei hij dat hij de afgelopen weken was ingezet op een groot onderzoek en dat er prioriteiten gesteld moesten worden. Hij zou dit aan de dochter hebben uitgelegd. H. vertelde dat hij van plan was getuigen op het bureau uit te nodigen.

6. Mevrouw V. (de moeder) vertelde de medewerkster van de Nationale ombudsman op 28 juli 2009 dat rechercheur Ho. haar gebeld had en had toegezegd dat hij de familie op de hoogte zou houden.

7. Op 31 juli 2009 deed de dochter op bureau B. aangifte van stalking door de verdachte H..

8. Op 18 augustus 2009 wendden verzoekers zich weer tot de Nationale ombudsman. Rechercheur Ho. zou de getuigen niet kunnen bereiken. Hij kwam zijn toezeggingen niet na, stelde de familie niet op de hoogte van de stand van zaken en belde hen niet terug, zo stelden zij.

9. De Nationale ombudsman opende op 7 september 2009 een onderzoek naar de klacht en vroeg de korpsbeheerder bij de opening van het onderzoek of hij chronologisch kon aangeven welke acties zijn ondernomen vanaf het moment van aangifte tot heden.

Bevindingen

Het standpunt van verzoekers

1. Verzoekers klaagden over de behandelingsduur van de aangifte van hun dochter B. De politie en in het bijzonder rechercheur Ho. kwam toezeggingen dat hij hen op de hoogte zou houden, niet na. Verzoekers hebben verschillende malen met het bureau gebeld en dan werd toegezegd dat Ho. hen terug zouden bellen, maar dat gebeurde sporadisch.

Vanaf het moment van de aangifte tot januari 2010 heeft de verdachte H. zowel de dochter als de ouders lastig gevallen. Hij viel de dochter voornamelijk lastig via de telefoon, sms en MSN, soms dagelijks of meerdere malen per dag. Ook belde hij vaak naar de huistelefoon van de familie en hing weer op zonder iets te zeggen.

Het standpunt van de politie

2. De Afdeling Districtsrecherche/Afdeling Zeden B. reageerde op 2 november 2009 op de opening van de Nationale ombudsman als volgt:

"Bij het opnemen van zedenzaken hebben we als politie te maken met landelijke richtlijnen waardoor (het opnemen van) een aangifte langer duurt/meer tijd in beslag neemt. Allereerst vindt er een intakegesprek plaats, waarna het slachtoffer altijd bedenktijd heeft over het wel of niet doen van aangifte. Daarna wordt er pas definitief een afspraak gemaakt voor het doen van aangifte. De uiteindelijke aangifte is pas op 15 april 2009 gedaan.

In een afweging van de verschillende zaken wordt er altijd gekeken naar de zwaarte van de zaak. Zonder af te willen doen aan de ernst van de zaak van de dochter van de familie

V. hebben in de prioritering andere zaken voorrang gekregen. In diezelfde periode vonden enkele serieverkrachtingen en afpersingen met geweld plaats. Deze zaken hebben vervolgens voorrang gekregen. Een van de afwegingen was dat geen gevaar voor herhaling was, omdat de relatie al geruime tijd over was en er geen persoonlijk contact meer is geweest tussen de verdachte en de aangeefster. Deze afwegingen gebeuren in samenspraak met een zedenofficier. Het was beter geweest de familie in deze fase hierover te informeren.

Voor het verdere onderzoek bleek dat er nog veel onduidelijkheden waren. Zo kon er door aangeefster alleen voornamen genoemd worden en de vermoedelijke woon -of verblijfplaats. Verder waren er naast e-mailadressen geen gegevens bekend van de getuigen. Dit maakte het verdere onderzoek lastig. Ook is er inderdaad een andere afspraak gemaakt met de medeverdachte (enkele dagen later) omdat hij, na inschatting van collega Ho., moverende redenen had om op dat moment de afspraak te verzetten.

Inmiddels is de verdachte aangehouden en heeft Ho. verzoekster op de hoogte gesteld. Het dossier is inmiddels ingestuurd naar justitie."

3. De reactie van de korpsbeheerder van 7 januari 2010, ontvangen door de Nationale ombudsman op 2 februari 2010, komt in grote lijnen overeen met bovenstaande reactie van de Districtsrecherche. De korpsbeheerder voegde er nog aan toe dat vanaf begin augustus 2009 de zedenzaak weer is opgepakt en er getuigen zijn gehoord en een (mede)verdachte verhoord. Op 12 oktober 2009 is nog een verdachte aangehouden en verhoord. Diezelfde datum is het dossier afgesloten en ingezonden naar het Openbaar Ministerie.

De reactie van verzoekers

4. Mevrouw V. heeft op 9 maart 2010 (telefonisch) gereageerd op de reactie van de politie. De familie stelt dat hij zijn toezegging om hen terug te bellen niet is nagekomen; hij heeft hen bijvoorbeeld niet op de hoogte gesteld wanneer het verhoor van de verdachte plaatsvond.

Mevrouw V. en haar dochter zijn meerdere malen op het bureau geweest om aan te geven dat ze door de verdachte lastig werden gevallen. Vaak werd tegen hen gezegd dat rechercheur Ho. er niet was en werden ze niet verder geholpen. Veelal werd de toezegging gedaan dat rechercheur Ho. hen terug zou bellen, wat slechts zelden gebeurde. Uiteindelijk is de moeder naar een advocaat gegaan, maar deze kreeg ook geen voet bij de politie aan de grond.

5. Op 19 maart 2010 constateerde de Nationale ombudsman dat de zienswijze van verzoekers en die van de politie verschilden en vroeg de politie hierop te reageren. Ook verzocht de Nationale ombudsman de politie mutaties/aangiftes van de bezoeken van

familie aan het bureau toe te zenden.

De Nationale ombudsman ontving de gevraagde stukken op 28 april 2010 van de politie. Er volgde geen inhoudelijke reactie op hetgeen mevrouw V. op 9 maart 2010 heeft verklaard.

6. Uit de door de politie verstrekte stukken is het volgende gebleken:

De mutatie van 27 maart 2009: mevrouw V. en haar dochter doen bij de afdeling Service en Intake van politiebureau Tilburg melding van het lastig vallen, mishandeling en bedreiging door H. Zij kwamen volgens de verbalisant zeer angstig over.

De mutatie van 31 maart 2009: mevrouw V. komt bij de afdeling Service en Intake melding doen van een incident dat zij en haar echtgenoot met H. hebben gehad die avond.

De mutatie van 1 april 2009: mevrouw V. doet bij de afdeling Service en Intake van bureau B. de melding dat H. weer bedreigende sms-jes naar haar dochter heeft gestuurd.

De mutatie van 8 april 2009: Met betrekking tot de situatie rond het gezin van verzoekers wordt een aandachtsvestiging opgemaakt. Daarin wordt vermeld dat er alert moet worden gereageerd als H. voor de deur staat.

Een proces-verbaal van aangifte van de dochter van 15 april 2009: zij doet aangifte van verkrachting en mishandeling door H. in de periode van september 2007 tot en met eind maart 2009.

Een proces-verbaal van aangifte van de dochter van 30 juli 2009 waarin zij aangifte doet van stalking door H. in de periode van 1 januari 2009 tot en met 30 juli 2009.

Processen-verbaal van verklaringen van verschillende getuigen op 3, 5 en 12 augustus 2009.

Een proces-verbaal van verhoor van medeverdachte T. van 24 augustus 2009;

Een proces-verbaal van verhoor van verdachte H. van 12 oktober 2009;

De mutatie van 27 oktober 2009: mevrouw V. heeft de politie doorgegeven dat ze die hele dag telefonisch is lastig gevallen. Ze gaat ervan uit dat het H. is, omdat hij het al vaker heeft gedaan.

Beoordeling

De behandeling van de aangifte

7. Het vereiste van voortvarendheid houdt in dat overheidsinstanties slagvaardig en met voldoende snelheid optreden. Dit impliceert dat de politie haar taken, waaronder de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde, met de nodige voortvarendheid moet verrichten. De mogelijkheden van de politie om deze taken uit te voeren, zijn echter niet onbeperkt. Van belang is dat elk politiekorps bij de vervulling van zijn taken wordt beperkt door de middelen die het, in het kader van een landelijke verdeling, ter beschikking worden gesteld, gezien in samenhang met omvang en aard van het werkaanbod van het betreffende korps. Het voorgaande betekent dat de politie bij de vervulling van haar taken zoals die van de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde, prioriteiten dient te stellen. Daarbij mag worden verwacht dat deze prioriteitenstelling weloverwogen gebeurt.

8. Vast staat dat de dochter op 15 april 2009 aangifte van verkrachting heeft gedaan.

Pas op 8 juni 2009 is het proces-verbaal opgemaakt. Vervolgens heeft het opsporingsonderzoek tot eind juli 2009 stilgelegen. Toen heeft rechercheur Ho. het opsporingsonderzoek weer opgepakt en heeft hij verschillende getuigen gehoord. Eind augustus 2009 heeft hij nog een medeverdachte verhoord. Deze verklaringen hebben ertoe geleid dat de verdachte H. op 12 oktober 2009 is aangehouden en is verhoord.

9. Het ongenoegen van verzoeker over het uitblijven van een opsporingsonderzoek naar aanleiding van de aangifte van de dochter is op zich begrijpelijk. De Nationale ombudsman merkt op dat de tijd gelegen tussen het doen van de aangifte (15 april 2009) en het opmaken van het proces-verbaal (8 juni 2009) lang is. Daarnaast duurde het, nadat de medeverdachte op 24 augustus 2009 was gehoord, ruim anderhalve maand voordat de verdachte H. werd aangehouden en werd verhoord. Direct daarna is de zaak ter beoordeling naar het Openbaar Ministerie gestuurd.

In deze zaak is er evenwel geen reden te twijfelen aan de mededeling van de korpsbeheerder dat er ten tijde van (het onderzoek naar) de aangifte een aantal serieverkrachtingen plaatsvond. Ook blijkt dat de werkdruk bij de afdeling Zeden erg hoog was.

De Nationale ombudsman heeft geconstateerd dat de relatie tussen de dochter en H. in februari 2009 is geëindigd. Volgens haar aangifte is de dochter eind maart 2009 voor de laatste maal verkracht en mishandeld door H. Vanaf dat moment heeft H. haar via de telefoon, via de sms en via MSN lastig gevallen.

Hoewel de Nationale ombudsman begrip heeft voor de hoge werkdruk en de beperkte capaciteit binnen het korps, in het bijzonder bij de afdeling Zeden, is hij van mening dat dit niet mag leiden tot een (te) late behandeling van een aangifte van ernstige feiten zoals verkrachting en mishandeling.

Ook het gegeven dat verdachte H. de dochter (en haar ouders) op verschillende manieren heeft lastig gevallen na maart 2009 doet de ernst van de zaak toenemen. In dit licht begrijpt de Nationale ombudsman niet de opmerking van de korpsbeheerder dat er geen persoonlijk contact tussen de dochter en verdachte H. meer is geweest. Ook de opmerking van de korpsbeheerder dat de relatie al geruime tijd over was kan de Nationale ombudsman niet volgen; de relatie is in februari 2009 beëindigd en ook daarna zou verzoekers' dochter nog eenmaal zijn verkracht door H.

Naar het oordeel van de Nationale ombudsman is de politie tekortgeschoten in de voortvarendheid waarmee de aangifte zou moeten worden behandeld. De politie heeft daarom in strijd gehandeld met het vereiste van voortvarendheid. Het capaciteitstekort bij de politie is daarvoor wellicht een verklaring, maar kan daarvoor geen rechtvaardiging zijn.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

De communicatie

10. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat overheidsinstanties burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien. Dit impliceert dat indien de behandeling van een aangifte vertraging oploopt dit aan de burger wordt meegedeeld.

11. Na het doen van de aangifte door de dochter op 15 april 2009 en het ondertekenen van het proces-verbaal van aangifte op 8 juni 2009 is er tot 15 juli 2009 geen contact geweest tussen de politie en de dochter. Uit de verklaringen van verzoekers en rechercheur Ho. bleek dat omstreeks 15 juli 2009 de dochter door de politie op de hoogte is gesteld van het feit dat haar aangifte over twee weken aan de beurt zou zijn.

12. In het licht van de stalking en de bedreiging door H., waar verzoekers en hun dochter verschillende malen melding van hebben gedaan bij de politie en de dochter zelfs op 30 juli 2009 aangifte van heeft gedaan, had het volgens de Nationale ombudsman in de rede gelegen verzoekers en hun dochter op de hoogte te stellen van de stand van zaken met betrekking tot het opsporingsonderzoek naar de verkrachting en de mishandeling. Daarbij is niet duidelijk geworden of bureau B. waar de dochter de aangifte van stalking heeft gedaan, deze aangifte heeft teruggekoppeld naar het Team Zeden B.

Ook is niet van enig contact tussen de politie en verzoekers gebleken in de periode nadat moeder als getuige is gehoord (12 augustus 2009) en de dag van aanhouding van de verdachte H. (12 oktober 2009).

13. Daarnaast acht de Nationale ombudsman het aannemelijk, gezien de prioriteitsstelling, ondanks toezegging daartoe, dat het voorgekomen is dat rechercheur Ho. verzoekers niet heeft teruggebeld.

In de reactie van de Districtrecherche/Afdeling Zeden B. van 2 november 2009 wordt door deze afdeling overwogen dat het beter was geweest de familie te informeren over de prioriteitsstelling.

14. Gezien het bovenstaande is de Nationale ombudsman van oordeel dat de politie verzoekers onvoldoende op de hoogte heeft gehouden van de stand van zaken met betrekking tot het onderzoek, zodat verzoekers (onnodig) lang in onzekerheid hebben gezeten. De politie heeft daarom in strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking gehandeld.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Midden en West Brabant, is

gegrond ten aanzien van:

de behandeling van de aangifte wegens schending van het vereiste van voortvarendheid;

de communicatie wegens schending van het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

Onderzoek

Op 18 augustus 2009 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de familie V. te B., met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Midden en West Brabant.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de korpsbeheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant (burgemeester van de gemeente Tilburg), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant (burgemeester van de gemeente Tilburg) verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

In verband met zijn verantwoordelijkheid voor het politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Breda over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was.

Tijdens het onderzoek kregen het regionale politiekorps Midden en West Brabant en verzoekers de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De korpsbeheerder en verzoekers gaven binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

De stukken van de Nationale ombudsman uit dossier 2009.05611;

Het verzoekschrift van verzoekers van 18 augustus 2009;

De reactie van District B., Districtrecherche/Afdeling Zeden van 2 november 2009;

De reactie van de korpsbeheerder van 7 januari 2010, met bijbehorende processen-verbaal en mutaties.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond